

IZVJEŠTAJ
O EVALUACIJI MJERE VAUČER ZA POSAO 2017
IZ PROGRAMA SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA 2017

Sarajevo, novembra 2019. godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	2
2. OKVIR ZA IMPLEMENTACIJU PROGRAMA SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA 2017.....	4
2.1. Pravni okvir	4
2.2. Cilj programa.....	4
2.3. Promocija programa i informisanje javnosti	4
2.4. Ciljne grupe	4
2.5. Korisnici	5
2.6. Poticajne mjere i ciljne grupe.....	5
2.7. Raspodjela predviđenih sredstava za realizaciju Programa	6
2.8. Priprema za realizaciju Programa	6
2.9. Javni poziv.....	6
2.10. Prijava na Javni poziv	6
2.11. Provjera i obrada pristiglih prijava	7
2.12. Pravljanje i isplata ugovorenih sredstava.....	8
3. Vaučer za posao 2017.....	8
3.1. Način sufinansiranja.....	9
3.2. Kontrola i praćenje izvršenja ugovorenih obaveza	9
4. OCJENA OSTVARENIH EFEKATA ZAPOŠLJAVANJA PO MJERI VAUČER ZA POSAO 2017.....	10
4.1. Indikatori za nadgledanje realizacije.....	10
4.1. Podaci o nezaposlenosti na dan 31.12.2016. i 31.12.2017. godine.....	10
4.2. Ugovorena i isplaćena sredstva po kantonima i iznos subvencije	12
4.3. Pregled poslodavaca prema vrsti vlasništva.....	13
4.4. Osnovni pokazatelji o zaposlenim osobama (spolna, dobna, obrazovna struktura, prosječna dob i prosječan period nezaposlenosti).....	13
4.5. Ocjena održivosti zaposlenja.....	15
4.6. Usporedna analiza mjera Vaučer za posao 2016 i Vaučer za posao 2017.....	16
5. GRAFIČKI PRIKAZ PODATAKA I REZULTATA.....	17
6. OSNOVNA ZAPAŽANJA I EFEKTI MJERE VAUČER ZA POSAO 2017.....	27
7. PREPORUKE	28

1. UVOD

Nezaposlenost ali i tržište rada u cjelini je ključna tema socio-ekonomskih analiza i ukupnog društvenog diskursa, kako u Bosni i Hercegovini tako i na globalnoj sceni.

Privredno okruženje koje je u stalnoj promjeni, tehnološke inovacije, ekonomski pritisci, nove vrste poslova, uvođenje principa fleksigurnosti, demografske promjene, sve izraženije migracije, reformske aktivnosti, te sveukupni globalizacijski procesi zahtjevaju adekvatan odgovor i od javnih službi za zapošljavanje.

U skladu sa zakonskim nadležnostima, strateškim dokumentima, misijom i vizijom, zadaci Federalnog zavoda za zapošljavanje, jesu prije svega: obezbijediti odgovarajuću materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenim osobama, pripremiti i realizirati odgovarajuće programe i mjere aktivne politike zapošljavanja, provoditi utvrđenu politiku i strateške smjernice u oblasti zapošljavanja u Federaciji BiH radi povećanja efikasnosti tržišta rada, s posebnim naglaskom na bržoj integraciji nezaposlenih osoba na tržište rada.

Kao i u prethodnom periodu sve aktivnosti Federalnog zavoda za zapošljavanje u okviru realizacije aktivne politike zapošljavanja, a kako je to utvrđeno strateškim, programski i planskim dokumentima, usmjerene su na poticanje potražnje za radnom snagom i pružanje podrške nezaposlenim osobama kroz poboljšanje njihove zapošljivosti (unapređenje znanja i vještina te brža integracija na tržište rada), poticanje njihovog samozapošljavanja, prekid nezaposlenosti, kao i na pružanje odgovarajućih informacija za nezaposlene osobe i poslodavce. Značajan dio ovih aktivnosti je fokusirati uglavnom na teže, dugotrajno nezaposlene osobe, osobe dobi od 40 i više godine, ali i druge teže zapošljive osobe koje zahtjevaju poseban fokus u politikama tržišta rada.

Evidentno je da postoji strukturna neravnoteža na tržištu rada, manifestovana kroz neusklađenost između ponude i potražnje za radnom snagom u pogledu zanimanja, obrazovanja, kvalifikacija, dodatnih znanja i vještina ili regionalnog rasporeda. Obrazovni sistem još uvijek nije efikasno povezan sa tržištem rada i potrebno ga je unaprijediti i u određenim segmentima prilagoditi potrebama privrede, kroz saradnju sa poslodavcima, povećanje broja sati praktične nastave i primjene novih tehnologija, kako bi uticao na smanjenje strukturne neravnoteže. U procese i aktivnosti prevazilaženja ovog stanja neophodno je uključiti sve sudionike na tržištu rada.

Dodatni problem predstavlja činjenica da veliki broj osoba radi na crno među kojima značajan dio čine mladi koji uglavnom rade poslove za koje nisu školovani, odnosno umjesto da razvijaju svoja znanja u struci za koju su se školovali, ovakvim stanjem gube i ona znanja koja su imali. Također, u 2019. godini sve više je prisutan trend emigracije – odlaska radne snage u inostranstvo, naročito mladih i obrazovanih kadrova.

U tom kontekstu funkcionisanje Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje ne može biti izolirano, te je potrebno razvijati mrežu sinergijskog djelovanja, multidisciplinarne interakcije i partnerstva sa svim sudionicima koji mogu doprinijeti poboljšanju stanja i regulisanju ponude i potražnje na tržištu rada.

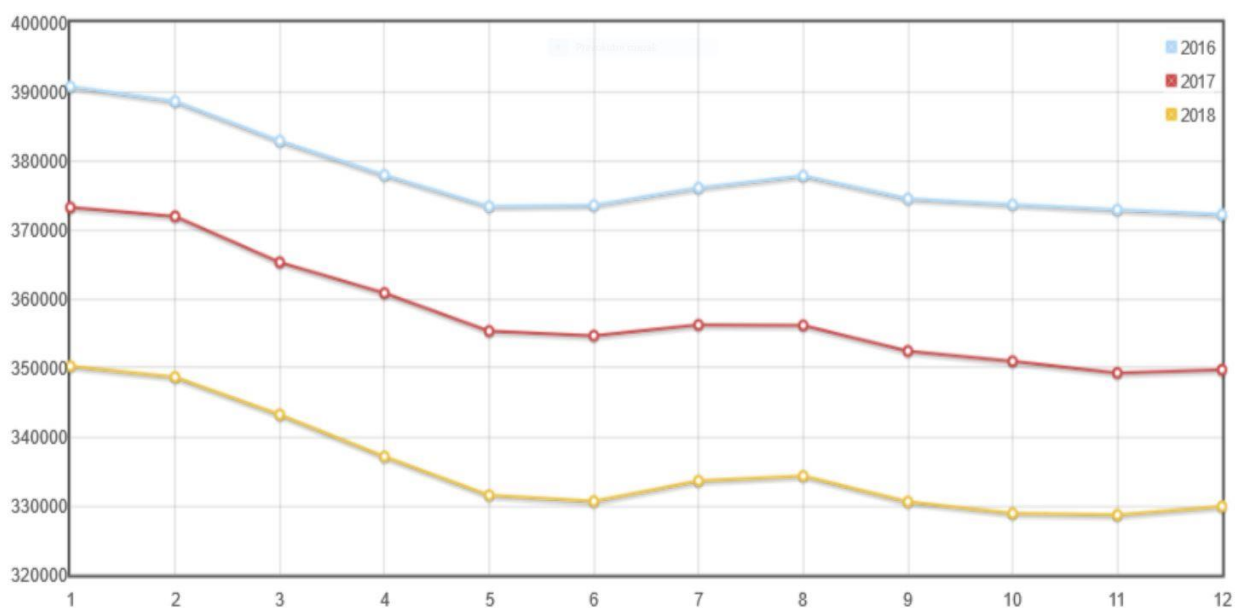
Naprijed navedene aktivnosti – mjere aktivne politike zapošljavanja – Federalni zavod za zapošljavanje provodi prije svega radi poboljšanja zapošljivosti nezaposlenih osoba, poticanja potražnje za radnom snagom, promicanja formalizacije neformalne zaposlenosti, bržeg uključivanja nezaposlenih u proces rada (zaposlenja), jačanje partnerstva na tržištu rada,

ublažavanja negativnih ekonomskih kretanja i uticaja na tržište rada, promicanja ostvarivanja i održavanja više stope zaposlenosti.

Činjenica je da stopa nezaposlenosti ima tendenciju pada kao i da stopa zaposlenosti bilježi rast. Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje svojim aktivnostima nastoje dati doprinos ovom trendu kroz implementaciju mjera aktivne politike zapošljavanja. Stoga je iznimno važno mjeriti efekte ovih mjera kako bi se uočilo koja mjera daje bolje rezultate.

Grafikon 1: Kretanje broja nezaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine u periodu 2016-2018

Ukupni pokazatelji / Nezaposlenih

Ovaj izvještaj predstavlja jedan od koraka u cilju uspostavljanja adekvatnog mehanizma i sistemskog razvoja monitoringa i evaluacije mjera aktivne politike zapošljavanja, kao težnje Federalnog zavoda za zapošljavanje da se prezentiraju rezultati ovih mjera.

Radi ocjene ukupnog učinka mjera na tržištu rada i unapređenja njihove efikasnosti, aktivnosti monitoringa i evaluacije će se u narednom periodu provoditi kontinuirano u okviru raspoloživih kapaciteta i mogućnosti, uz periodično izvještavanje.

2. OKVIR ZA IMPLEMENTACIJU PROGRAMA SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA 2017

2.1. *Pravni okvir*

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH“, br. 41/01, 22/05 i 9/08), Strategijom jačanja funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje u Federaciji BiH, te ciljevima iz Programa rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2017. godinu, sačinjen je Program sufinansiranja zapošljavanja 2017 (u daljem tekstu: Program).

Finansijskim planom za 2017 i procjenom za 2018 i 2019. godinu za realizaciju Programa predviđena su sredstva u iznosu od **18.000.000,00 KM**.

Federalni zavod za zapošljavanje (u daljem tekstu: Zavod) realizirao je Program u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje (u daljem tekstu: Služba/službe).

2.2. *Cilj programa*

Program se realizovao s ciljem sufinansiranja zapošljavanja najmanje 6.000 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću, a radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti, te stvaranja uvjeta za jačanje konkurentnosti mladih osoba bez radnog iskustva kroz osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva.

2.3. *Promocija programa i informisanje javnosti*

Radi potpune transparentnosti i što boljeg informisanja javnosti realizacija Programa i objava javnog poziva je najavljena putem sredstava informisanja osam (8) dana prije objave putem web stranice www.fzzz.ba kada je objavljen tekst programa. Također, konferencija za novinare je održana na dan objave Javnog poziva za učešće u Programu, Obavještenje/Javni poziv je objavljen u dnevnim novinama: Dnevni avaz i Večernji list, kao i na web stranici Zavoda.

2.4. *Ciljne grupe*

Programom su bile obuhvaćene razne kategorije nezaposlenih osoba, posebno cijeneći socijalnu i rodnu i drugu osjetljivost, radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, te očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti, a naročito

- mladi dobi do 30 godina, te osobe dobi 40 i više godina, prijavljene na evidenciju nezaposlenih najmanje 6 mjeseci,
- dugotrajno nezaposlene osobe, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih duže od 12 mjeseci, te
- osoba s niskim vještinama (srednje obrazovanje i niže), osoba s invaliditetom, članova šehidskih porodica ili porodica poginulih branitelja, djeca nezaposlenih demobilisanih branitelja, bivših šticećenika domova za nezbrinutu djecu, žrtava nasilja, samohranih roditelja i roditelja teško bolesne djece i dr., bez obzira na dužinu trajanja njihove nezaposlenosti.

Također, poslodavcima se Programom osigurava radna snaga u skladu sa njihovim potrebama.

2.5. *Korisnici*

Poslodavci

Korisnici Programa su bili poslodavci registrovani u Federaciji BiH koji redovno izmiruju obaveze po osnovu poreza i doprinosa, te oni koji imaju potpisan sporazum sa Poreznom upravom Federacije BiH o izmirenju duga po osnovu doprinosa, kao i oni na koje se odnosi Zakon o finansijskoj konsolidaciji.

U Programu nisu mogli učestvovati :

- poslodavci koji su koristili kreditna ili bespovratna sredstva iz poticajnih mjera Zavoda ili službi a nisu ispoštovali obaveze u skladu sa zaključenim ugovorima, odnosno nisu zaposlili predviđen broj radnika i ne vraćaju redovno dobivena sredstva,
- poslodavci koji ne izmiruju redovno obaveze po osnovu poreza i doprinosa, i koji nemaju potpisan sporazum sa Poreznom upravom Federacije BiH o izmirenju duga po osnovu doprinosa
- poslodavci evidentirani u Registru novčanih kazni zbog duga neplaćenih novčanih kazni i troškova postupka, jer sa zaposlenikom nisu zaključili ugovor o radu – rad na crno.

Poslodavcu se po ovom programu moglo odobriti sufinansiranje najviše 30 osoba sa evidencije nezaposlenih po kantonu.

Poslodavcu se nije sufinansiralo zapošljavanje osoba koje je već zapošljavao i ne koristeći sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe, a koje je otpustio u posljednjih 12 mjeseci prije dana podnošenja prijave na Javni poziv (osim mjere Periodično zapošljavanje i Javni radovi). Također, poslodavcu se nije moglo sufinansirati zapošljavanje osoba koje je zapošljavao koristeći sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe, a koje je otpustio u posljednja 24 mjeseca prije dana podnošenja prijave na Javni poziv (osim mjere Periodično zapošljavanje i Javni radovi). Za mjeru Javni radovi korisnici su poslodavci registrovani u Federaciji BiH, i to: javna preduzeća, jedinice lokalne samouprave, federalne, kantonalne i općinske institucije/ustanove koje djeluju u oblasti socijalne zaštite, obrazovanja, kulture, komunalne privrede, ekologije i turizma, kao i nevladine organizacije koje sarađuju sa pomenutim institucijama/ustanovama ili rade na programima/projektima podržanim od drugih donatora.

Nezaposlene osobe

Korisnici Programa su bile nezaposlene osobe, definirane ciljnim grupama.

2.6. *Poticajne mjere i ciljne grupe*

U okviru Programa realizirane su četiri mjere, i to: **Prvo radno iskustvo 2017** – jačanje konkurentnosti na tržištu rada (sticanje prvog radnog iskustva za mlade dobi do 30 godina), **Vaučer za posao 2017** (zapošljavanje teže zapošljivih kategorija nezaposlenih osoba), **Periodično zapošljavanje 2017** (zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja na periodičnim poslovima) i **Javni radovi 2017** (zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja kroz vremenski ograničen radni angažman - društveno koristan rad).

2.7. Raspodjela predviđenih sredstava za realizaciju Programa

Za realizaciju Programa tj. svih mjera (Prvo radno iskustvo 2017, Vaučer za posao 2017, Periodično zapošljvanje 2017 i Javni radovi 2017) predviđena je sljedeća raspodjela sredstava:

Tabela 1: Raspodjela sredstava po kantonima

KANTON	Nezaposlene osobe (30.9.2016.)	70% od 18.000.000 KM prema broju nezaposlenih	30% od 18.000.000 KM linearno	UKUPNO
1. Unsko-sanski	44.743	1.505.371,96	540.000,00	2.045.371,96
2. Posavski	5.187	174.515,89	540.000,00	714.515,89
3. Tuzlanski	92.654	3.117.330,84	540.000,00	3.657.330,84
4. Zeničko-dobojski	67.029	2.255.181,31	540.000,00	2.795.181,31
5. Bosansko-podrinjski	3.559	119.742,06	540.000,00	659.742,06
6. Srednjobosanski	39.377	1.324.833,64	540.000,00	1.864.833,64
7. Hercegovačko-neretvanski	32.952	1.108.665,42	540.000,00	1.648.665,42
8. Zapadnohercegovački	11.434	384.695,33	540.000,00	924.695,33
9. Kanton Sarajevo	68.871	2.317.155,14	540.000,00	2.857.155,14
10. Kanton 10 (Livanjski)	8.694	292.508,41	540.000,00	832.508,41
UKUPNO	374.500	12.600.000,00	5.400.000,00	18.000.000,00

2.8. Priprema za realizaciju Programa

U okviru pripreme faze Programa, Zavod je:

- informirao javnost o Programu osam (8) dana prije objave Javnog poziva,
- izradio obrasce ugovora i izvještaja o plaćanju,
- izradio softversku aplikaciju za prijavu na Javni poziv,
- obezbjedio softversku aplikaciju - (bazu) za unos podataka,
- potpisao sa službama Sporazum o međusobnoj saradnji o realizaciji Programa.

2.9. Javni poziv

Zavod je objavio Javni poziv za učešće u Programu putem sredstava javnog informisanja i web portala: www.fzzz.ba. Javni poziv je objavljivan tri puta u intervalima u vrijednosti od po najmanje jednu trećinu ukupno predviđenih sredstava za Program, uz pridruživanje neugovorenih sredstva iz prethodne objave.

Osnovne informacije o postupcima, proceduri i aktivnostima iz Programa, nezaposlena lica dobivala su putem web portala Zavoda, telefona i e-maila u službama i Zavodu.

2.10. Prijava na Javni poziv

Za razliku od ostalih mjera gdje se prvo prijavljuje poslodavac putem on line obrasca na web stranici Zavoda, po mjeri Vaučer za posao 2017 početni korak čini nezaposlena osoba koja popunjava obrazac Vaučer za posao kao instrument u procesu traženja posla, a koji nosi određenu finansijsku vrijednost za sufinansiranje zapošljavanja. Na osnovu obrasca Vaučer za posao, a nakon što nezaposlena osoba iz ciljne grupe pronađe poslodavca koji je spreman da je zaposli uz mjeru Vaučer za posao 2017, poslodavac se, također, prijavljivao za učešće u Programu putem web portala Zavoda: www.fzzz.ba, kao i zaostale mjere u okviru programa, te

u prijavu unosi svoje podatke i podatke o osobi koju namjerava zaposliti (broj osoba, stručna sprema i dr.). Podaci o prijavljenim poslodavcima objavljuvani su na web portalu Zavoda i ažurirani do okončanja Javnog poziva.

2.11. Provjera i obrada pristiglih prijava

Zavod je provjeravao kvalificiranost prijavljenih poslodavaca za učešće u Programu na osnovu podataka iz prijave (uplata doprinosa, eventualno neplaćene kazne i troškovi postupka zbog prekršaja - rad na crno, ispunjenost obaveza po ugovorima o sufinansiranju zapošljavanja u prethodnim godinama i sl.), te je nakon toga Službi putem softverske aplikacije dostavljao spisak prijavljenih poslodavaca sa provjerenim podacima. Spisak prijavljenih objavljen u roku od dva dana na web stranici Zavoda.

Poslodavac koji je ispunjavao uvjete predviđene Programom, a nije tražio posredovanje u zapošljavanju od Službe, trebao je odmah po prijavi, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijave (a za poslodavce u slučaju prijema radnika putem Agencije za državnu službu u roku od 90 dana od dana prijave), radi zaključivanja ugovora, Službi dostaviti sljedeću dokumentaciju:

- isprintanu **Prijavu na Javni poziv**, ovjerenu i potpisanu od ovlaštene osobe (za sve mjere),
- broj računa u poslovnoj banci na koji će se sredstva doznačiti (za sve mjere),
- ovjerenu kopiju dokaza odgovarajuće institucije za osobu koja ispunjava uvjete o pripadnosti socijalno osjetljivoj ili drugoj posebnoj kategoriji utvrđenoj Programom (samo za mjeru Vaučer za posao 2017),
- ovjeren i potpisan „Vaučer za posao 2017“ nezaposlene osobe (samo za mjeru Vaučer za posao 2017),
- kopiju ugovora o radu za osobu koja se zapošljava (za sve mjere),
- kopiju prijave na obavezna osiguranja u Poreznoj upravi Federacije BiH - obrazac JS 3100 (za sve mjere),

Služba je obavještavala poslodavca da dostavi uvjerenje Porezne uprave Federacije BiH o izmirenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa (original ili ovjerenu kopiju ne stariju od tri mjeseca), i to samo u slučaju kada njegovi podaci o uplati doprinosa iz obrasca MIP1023 na portalu Porezne uprave Federacije BiH nisu ažurirani, čime je ubrzana provjera, a poslodavci oslobođeni nepotrebnih troškova i prikupljanja dokumentacije

Služba je provjeravala dokumentaciju, te ukoliko je poslodavac dostavio nepotpunu ili dokumentaciju koja nije odgovarajuća/ validna, odnosno ako se ustanovilo da redovno ne uplaćuje doprinose ili kada je bio evidentiran u Registru novčanih kazni zbog duga neplaćenih novčanih kazni, ili nisu ispoštovali obaveze u skladu sa ranije zaključenim ugovorima o sufinansiranju zapošljavanja, bila je u obavezi da poslodavca obavijesti o razlozima nepotpisivanja prijave.

Ukoliko je dokumentacija potpuna i validna, zadovoljavajuća/odgovarajuća, Služba priprema tri primjerka Ugovora i poziva poslodavca da potpiše Ugovor ili nepotpisan Ugovor dostavlja poslodavcu na potpis.

2.12. Pravdanje i isplata ugovorenih sredstava

Nakon potpisivanja Ugovora, poslodavac je bio u obavezi da u pravilu, najdalje do kraja mjeseca za protekli mjesec, Službi dostavlja:

- specifikaciju uz isplatu plaća zaposlenika u radnom odnosu kod pravnih i fizičkih lica (Obrazac 2001), ovjerenu u Poreznoj upravi Federacije BiH,
- kopiju izvoda iz banke iz kojih je vidljiva isplata pojedinačne plaće za sufinansiranu osobu,

Služba je pripremala izvještaj o ispunjenim uslovima za isplatu/međuregistar koji je dostavljala Zavodu. Zavod je, na osnovu dostavljenog izvještaj o ispunjenim uslovima za isplatu/međuregistra Službe o ispunjavanju uvjeta za isplatu, poslodavcu-korisniku sredstava refundirao ugovoreni iznos za protekli mjesec.

3. Vaučer za posao 2017

U ovom izvještaju prikazani su rezultati u okviru evaluacije mjere Vaučer za posao 2017 koja je obuhvatila specifičnu, teže zapošljivu kategoriju nezaposlenih osoba. Prezentirani su ključni elementi razvrstani po kantonu: broj zaključenih ugovora prema vrsti poslodavca, broj zaposlenih osoba po spolu i stručnoj spremi, broj osoba koje su zadržale zaposlenje 6 i 12 mjeseci nakon isteka ugovorne obaveze, prosječnu dob i prosječan period nezaposlenosti osoba koje su zaposlene uz poticajna sredstva.

Ova mjera je predviđala zapošljavanje teže zapošljivih nezaposlenih osoba, i to:

- u dobi preko 40 godina, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih najmanje šest (6) mjeseci prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv,
- žena u dobi od 30 do 40 godina prijavljene na evidenciju nezaposlenih najmanje šest (6) mjeseci prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv,
- dugotrajno nezaposlenih osoba u dobi od 30 do 40 godina prijavljene na evidenciju nezaposlenih najmanje 12 mjeseci prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv,

kao i sljedećih posebnih kategorija nezaposlenih osoba bez obzira na period trajanja nezaposlenosti:

- osobe srednje stručne spreme (III i IV stepen) i nižih kvalifikacija,¹
- osobe sa invaliditetom, kao i radno sposobne osobe sa lakom i umjerenom retardacijom (dokaz - uvjerenje instituta za medicinsko vještačenje),
- članova šehidskih porodica ili porodica poginulih branitelja (dokaz -uvjerenje BIZ-a ili drugi relevantan dokaz),
- nezaposleni demobilisani branitelji (dokaz - relevantna dokumentacija),
- djeca nezaposlenih demobilisanih branitelja (dokaz - uvjerenje BIZ-a),
- djeca i supružnici osoba s invaliditetom od 60% i više (dokaz - uvjerenje općine),

¹ Osobe sa VSS su se mogle zapošljivati sa zanimanjem srednje stručne spreme na radna mjesta koja zahtjevaju zanimanja srednje stručne spreme.

- članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen (dokaz - uvjerenje općine i uvjerenje biroa za zapošljavanje),
- Romi (dokaz - ovjerenja izjava o pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini),
- samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihove djece (dokaz - uvjerenje centra za socijalni rad),
- roditelja djeteta sa posebnim potrebama i roditelji teško bolesne djece (dokaz - uvjerenje centra za socijalni rad, druga relevantna dokumentacija),
- žrtve nasilja: civilne žrtve rata, žrtve nasilja u porodici i dr. (dokaz - uvjerenje centra za socijalni rad, MUP-a, suda, te sigurne kuće),
- liječeni ovisnici (dokaz - uvjerenje specijalizovane medicinske ustanove, uvjerenje komune),
- bivši štíćenici doma za nezbrinutu djecu (dokaz - uvjerenje doma za nezbrinutu djecu, uvjerenje centra za socijalni rad).

3.1. Način sufinansiranja

Programom je bilo predviđeno sufinansiranje dijela troškova obaveznih doprinosa i/ili dijela neto plaće, u zavisnosti od pojedinačne mjere, te je za mjeru **Vaučer za posao 2017** predviđeno da Zavod Poslodavcu mjesečno isplaćuje/refundira iznos od 400,00 KM za protekli mjesec u trajanju od šest (6) mjeseci, a koji obuhvata dio troškova obaveznih doprinosa i/ili dio neto plaće, u zavisnosti od pojedinačne mjere.

3.2. Kontrola i praćenje izvršenja ugovorenih obaveza

Zavod i Služba kontinuirano su pratili realizaciju ugovorenih obaveza poslodavca:

- provjerom dokumentacije koju poslodavac redovno dostavlja radi pravljanja odobrenih sredstava,
- provjerom podataka na portalu Porezne uprave Federacije BiH,
- kontrolom provođenja ugovorenih obaveza neposredno kod određenog broja poslodavca u okviru monitoringa provedenog s Jedinicom za implementaciju projekata pri Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike.

4. OCJENA OSTVARENH EFEKATA ZAPOSŁJAVANJA PO MJERI VAUČER ZA POSAO 2017

U okviru monitoringa i evaluacije mjere Vučer za posao 2017 korišteni su podaci iz baza Federalnog zavoda za zapošljavanje za praćenje realizacije ove mjere, podaci iz Prvog i Drugog izvještaja o realizaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja 2016, podaci iz statističkih biltena Federalnog zavoda za zapošljavanje, kao i podaci iz portala Porezne uprave Federacije BiH.

4.1. Indikatori za nadgledanje realizacije

Podaci i indikatori na osnovu kojih su izvršeni monitoring i evaluacija mjere Vaučer za posao 2017 su bili sljedeći:

- Broj nezaposlenih osoba prijavljenih na evidenciju nezaposlenih, zaključno sa 31.12.2016. godine, 31.12.2017. i 31.12.2018. godine, prema spolnoj, dobnoj i obrazovnoj strukturi
- Iznos ukupno ugovorenih i isplaćenih sredstava po kantonima
- Broj poslodavaca sa kojima su zaključeni ugovori o sufinansiranju zapošljavanja i struktura poslodavaca prema vrsti vlasništva
- Broj osoba obuhvaćenih mjerom (spolna, dobna, obrazovna struktura, prosječna dob i prosječan period nezaposlenosti)
- Prosječan iznos poticaja/intervencije po osobi
- Broj osoba iz ciljne grupe koje su ostale u radnom odnosu dan nakon okončanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja (spolna i dobna struktura, dugoročno nezaposleni i osobe dobi od 40 i više godina)
- Broj osoba koje su ostale u radnom odnosu šest (6) i 12 mjeseci nakon isteka ugovorenog perioda sufinansiranja (spolna i dobna struktura, dugoročno nezaposleni i osobe dobi od 40 i više godina)

4.1. Podaci o nezaposlenosti na dan 31.12.2016., 31.12.2017. i 31.12.2018. godine

U periodu od 31.12.2016. do 31.12.2018. godine u Federaciji BiH nastavljen je trend smanjenja broja nezaposlenih osoba iz prethodne godine, što je vidljivo iz tabele koja slijedi.

Tabela 2: Stanje nezaposlenosti na dan 31.12.2016., 31.12.2017. i 31.12.2018. godine prema spolnoj i starosnoj strukturi

Godina-period	Ukupno prijavljenih na evidenciji nezaposlenih u FBiH	Spolna struktura		Starosna i spolna struktura					
		Ž	M	Do 30 ukupno	Ž	30-40 ukupno	Ž	40+ ukupno	Ž
31.12.2016.	372.207	200.726	171.481	113.517	59.828	84.704	50.496	173.986	90.402
31.12.2017.	349.699	194.112	155.587	98.778	52.716	78.895	49.359	172.026	92.037
31.12.2018.	329.907	188.503	141.404	88.472	22.243	72.662	46.995	168.773	92.463
Razlika-smanjenje 2016-2017	-22.508	-6.614	-15.894	-14.739	-7.112	-5.809	-1.137	-1.925	1.635
%	-6,05%	-3,30%	-9,27%	-12,98%	-11,89%	-6,86%	-2,25%	-1,11%	1,81%

Razlika-smanjenje 2016-2018	-42.300	-12.223	-30.077	-25.045	-37.585	-12.042	-3.501	-5.213	2.061
%	-11,36%	-6,09%	-17,54%	-22,06%	-62,82%	-14,22%	-6,93%	-3,00%	2,28%

U decembru 2017. godine na evidencijama nezaposlenih u Federaciji BiH bilo je registrovano 349.699 osoba što je u odnosu na decembar 2016. godine manje za 6,05%, a u decembru 2018. u odnosu na decembar 2016. godine za 11,36%.

Analizirajući spolnu strukturu u istom periodu, evidentno je da je broj žena smanjen za 3,30% u 2017. i 6,09% u 2018. godini, a muškaraca za 9,2% u 2017. i 17,54% u 2018. godini, što ukazuje na brže i obimnije smanjenje broja nezaposlenih muškaraca u odnosu na žene, te je udio žena u ukupnoj nezaposlenosti sa 53% povećan na 55% sa tendencijom rasta u narednom periodu.

Udio mladih u ukupnom broju nezaposlenih u navedenom periodu smanjen je za 12,9% odnosno za 22,06% a nezaposlenih dobi od 30 do 40 godina za 6,8% odnosno 14,22%, dok je broj nezaposlenih starijih od 40 godina smanjen za 1,1% odnosno 3% (povećan je broj žena u ovoj kategoriji za 1,8%, odnosno 2,28%).

Prema nivou obrazovanja, u navedenom vremenskom periodu, zabilježeno je smanjenje broja nezaposlenih osoba u svim stručnim spremama, a najviše je smanjen broj nezaposlenih KV radnika (8.715/16.947) i osoba sa SSS (6.622/11.499) što je vidljivo iz tabele koja slijedi:

Tabela 3: Stanje nezaposlenosti na dan 31.12.2016. i 31.12.2017. godine prema obrazovnoj i spolnoj strukturi

Godina-period	Broj nezaposlenih		Stručna sprema - obrazovna i spolna struktura							
			VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
31.12.2016.	Ukupno	372.207	26.734	5.492	101.610	641	1.520	121.891	6.849	107.470
	Žene	200.726	18.367	3.532	61.489	585	217	52.855	2.664	61.017
31.12.2017.	Ukupno	349.699	25.407	5.391	94.988	562	1.387	113.176	6.338	102.450
	Žene	194.112	17.774	3.515	59.004	529	211	51.122	2.627	59.330
31.12.2018.	Ukupno	329.907	24.474	5.393	90.111	507	1.249	104.944	5.818	97.406
	Žene	188.503	17.214	3.523	57.242	482	221	49.437	2.512	57.872
Razlika 2016-2017 - smanjenje %	Ukupno	-22.508	-1.327	-101	-6.622	-79	-133	-8.715	-511	-5.020
		-6,05%	-4,96%	-1,84%	-6,52%	-12,32%	-8,75%	-7,15%	-7,46%	-4,67%
	Žene	-6.614	-593	-17	-2.485	-56	-6	-1.733	-37	-1.687
		-3,30%	-3,23%	-0,48%	-4,04%	-9,57%	-2,76%	-3,28%	-1,39%	-2,76%
Razlika 2016-2018 - smanjenje %	Ukupno	-42.300	-2.260	-99	-11.499	-134	-271	-16.947	-1.031	-10.064
		-11,36%	-8,45%	-1,80%	11,32%	-20,90%	17,83%	13,90%	15,05%	-9,36%
	Žene	-12.223	-1.153	-9	-4.247	-103	4	-3.418	-152	-3.145
		-6,09%	-6,28%	-0,25%	-6,91%	-17,61%	1,84%	-6,47%	-5,71%	-5,15%

Također, u 2017. i 2018. u odnosu na 2016. godinu evidentno je i povećanje broja ukupno brisanih osoba s evidencije za 4.850, a povećan je i broj brisanih s evidencije zbog zaposlenja za 6.614.

Tabela 4: Razlika između broja prijavljenih na evidenciju i brisanih s evidencije nezaposlenih u 2016. i 2017. godini

Godina	Prijavljeni na evidenciju	Brisani s evidencije	Razlika
2016	115.379	133.037	- 17.658
2017	118.195	140.703	- 22.508
2018	120.720	140.511	- 19.791
Godina	Prijavljeni na evidenciju zbog prestanka radnog odnosa	Brisani s evidencije zbog zaposlenja	Razlika
2016	68.325	92.263	- 23.938
2017	75.911	98.877	- 22.966
2018	78.459	97.383	- 18.924

4.2. Ugovorena i isplaćena sredstva po kantonima i iznos subvencije

Za realizaciju cjelokupnog Programa tj. za sve mjere (Prvo radno iskustvo 2017, Vaučer za posao 2017, Periodično zapošljavanje 2017 i Javni radovi 2017) Zavod je osigurao sredstva u iznosu od 18.000.000,00 KM, a samo za mjeru Vaučer za posao 2017 ugovoreno je 5.011.600,00 KM ili 27,8% od ukupno planiranih sredstava za sve mjere po Programu.

Početna vrijednost ugovorenih sredstava za mjeru Vaučer za posao 2017 u iznosu od 5.011.600,00 KM umanjena je za 219.428,06 KM zbog prekida radnog odnosa iz različitih razloga i odustanka poslodavaca od realizacije ugovora u toku realizacije ove mjere.

Ukupna vrijednost zaključenih ugovora o sufinansiranju zapošljavanja po mjeri Vaučer za posao 2017, nakon prekida ili odustanka od realizacije ugovora je 4.792.172,47 KM tj. 95,6 % od ugovorenog iznosa. Najviše sredstava je ugovoreno u Zeničko-dobojskom (23,5% od ukupno ugovorenih u Federaciji BiH), a zatim u Tuzlanskom kantonu (21,4%). Zaključena su 953 ugovora sa poslodavcima kod kojih je zaposleno je 2.086 osoba iz ciljne grupe.

Tabela 5: Ugovorena i isplaćena sredstva po kantonima sa brojem zaključenih ugovora i zaposlenih osoba

KANTON	Početna vrijednost ugovora	Vrijednost aneksa	Vrijednost ugovora nakon aneksiranja	Plaćeni iznos	Broj ugovora	Broj osoba
USK	465.600,00	25.200,00	440.400,00	440.400,00	104	194
PK	240.000,00	22.160,00	217.840,00	217.840,00	67	100
TK	1.075.200,00	45.979,00	1.029.221,00	1.029.221,00	183	448
ZDK	1.178.400,00	45.450,19	1.132.949,81	1.132.950,00	167	491
BPK	489.600,00	26.783,73	462.816,27	462.816,27	110	204
SBK	256.800,00	4.561,00	252.239,00	252.239,00	64	106
HNK	237.600,00	3.200,00	234.400,00	234.400,00	38	99
ŽZH	98.400,00	1.826,70	96.573,00	96.573,00	30	41
KS	662.800,00	37.707,44	625.092,56	625.093,20	127	275
K10	307.200,00	6.560,00	300.640,00	300.640,00	63	128
UKUPNO	5.011.600,00	219.428,06	4.792.171,64	4.792.172,47	953	2.086

Ukupna vrijednost zaključenih ugovora je 5.011.600,00 KM a obuhvaćeno je 2.086 osoba. Iznos subvencije po jednoj osobi za period od šest (6) mjeseci je bio **2.400 KM**.

Tabela 6: Poređenje visine subvencije po mjeri Vaučer za posao iz 2016. i 2017. godine

Mjera	2016	2017	Razlika 2017 -2016
Vaučer za posao	2.640	2.400	- 9%

Iz prethodne tabele se vidi da je iznos subvencije za mjeru Vaučer za posao 2016. godine iznosio 2.640 KM a za mjeru Vaučer za posao 2017 iznos subvencije je iznosio 2.400 KM tj. bio je za 240,00 KM ili 9 % manji, čime je omogućeno da se uz isti iznos raspoloživog novca postigne veća ekonomičnost tj. da se obuhvati veći broj osoba iz kategorije teže zapošljivih i na taj način im se omogući brža integracija na tržište rada i veća šansa za zapošljavanje uz sufinansiranje kroz navedenu poticajnu mjeru. U 2016. u odnosu na 2015. godinu (2.922 KM) iznos subvencije je bio smanjen za 9,8% te je evidentan nastavak trend smanjenja iznosa subvencije po osobi uz povećanje ukupnog iznosa sredstava za realizaciju mjere.

4.3. Pregled poslodavaca prema vrsti vlasništva

U okviru realizacije mjere Vaučer za posao 2017 zaključeno je 911 ugovora o sufinansiranju zapošljavanja. Najviše ugovora je zaključeno u Tuzlanskom (183), a zatim u Zeničko-dobojskom kantonu (167) i Kantonu Sarajevo (127). Posmatrajući poslodavce prema strukturi vlasništva, zabilježen je izuzetno visok udio poslodavaca iz privatnog sektora, čak 94,5%.

Tabela 7: Pregled broja poslodavaca po kantonima prema vrsti (PP - privatno preduzeće, JP - javno preduzeće, NVO - nevladina organizacija, JP - javna ustanova)

KANTON	Broj ugovora/ poslodavaca	Vrsta poslodavca			
		PP	JP	NVO	JU
USK	104	97	5	3	2
PK	67	64	3	2	1
TK	183	177	3	5	1
ZDK	167	164	1	2	3
BPK	110	101	5	4	3
SBK	64	64	0	0	1
HNK	38	33	3	3	2
ZHK	30	29	0	1	1
KS	127	120	1	6	25
K10	63	62	2	2	0
UKUPNO	953	911	23	28	39
%	100%	94,54%	1,57%	2,10%	1,78%

4.4. Osnovni pokazatelji o zaposlenim osobama (spolna, dobna, obrazovna struktura, prosječna dob i prosječan period nezaposlenosti)

Od ukupno 2.086 osoba zaposlenih na osnovu 911 ugovora o sufinansiranju zapošljavanja zaključenih s poslodavcima 62% ih je spadalo u kategoriju dugotrajno nezaposlenih (12 mjeseci i više), a 35% ih je dobi od 40 i više godina, dok je 26% bilo onih koji su imali 40 i više godine i bili nezaposleni 12 mjeseci i više, što govori u prilog činjenici da je ovom mjerom obuhvaćena izuzetno teško zapošljiva kategorija nezaposlenih osoba.

Tabela 8: Broj osoba zaposlenih po mjeri Vaučer za posao 2017 po kantonima (po spolu, nezaposleni duže od 12 mjeseci i stariji od 40)

KANTON	Broj osoba	M	Ž	DNO	%	40+	%	DNO&40+	%
USK	194	130	64	137	70,62%	73	37,63%	60	30,93%
PK	100	51	49	50	50,00%	45	45,00%	29	29,00%
TK	448	230	218	299	66,74%	189	42,19%	148	33,04%
ZDK	491	247	244	304	61,91%	158	32,18%	115	23,42%
BPK	204	113	91	107	52,45%	34	16,67%	25	12,25%
SBK	106	72	34	76	71,70%	43	40,57%	34	32,08%
HNK	99	61	38	74	74,75%	41	41,41%	29	29,29%
ŽZH	41	15	26	27	65,85%	22	53,66%	14	34,15%
KS	275	128	147	151	54,91%	65	23,64%	49	17,82%
K10	128	67	61	76	59,38%	54	42,19%	38	29,69%
UKUPNO	2.086	1.114	972	1.301	62,37%	724	34,71%	541	25,93%
%	100%	53,40%	46,60%	62,37%		34,71%		25,93%	

Što se tiče spolne strukture, iako je na evidenciji nezaposlenih više žena, ipak je putem ove mjere zaposleno više muškaraca (53,40%).

Tabela 9: Broj osoba zaposlenih po mjeri Vaučer za posao 2017 po kantonima (po stručnoj spremi)

KANTON	Broj osoba	Stručna sprema					
		NK	PK	KV	SSS	VŠS	VSS
USK	194	46	4	89	49	2	4
PK	100	22	0	1	76	0	1
TK	448	84	0	202	143	0	19
ZDK	491	82	4	228	157	2	18
BPK	204	25	0	12	152	1	14
SBK	106	21	0	24	55	1	5
HNK	99	14	0	42	36	1	6
ZHK	41	7	0	1	28	0	5
KS	275	27	0	61	151	1	35
K10	128	19	0	22	87	0	0
UKUPNO	2.086	347	8	682	934	8	107
%	100,00%	16,63%	0,38%	32,69%	44,77%	0,38%	5,13%

Po stručnoj spremi najviše je zaposleno osoba sa srednjom stručnom spremom IV stepena – SSS i to skoro 45%, zatim slijede KV radnici tj. osobe sa završenom srednjom školom III stepena sa 32,69% i nekvalifikovani radnici sa 16,63%.

4.5. Ocjena održivosti zaposlenja

Održivost zaposlenja dan nakon isteka ugovora

Dan nakon okončanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja od ukupno 2.086 osoba zaposlenih po ovoj mjeri u radnom odnosu su ostale 1.655 osoba ili 79% (kod drugog poslodavca u radnom odnosu je bilo 170 osoba).

Od 1.755 osoba koje su ostale u radnom odnosu dan nakon završetka ugovora 58% (955 osoba) su muškarci a 42% (700 osoba) su žene.

Od toga 610 osoba ili 37 % su stariji od 40 godina (334 muškaraca i 276 žena).

1.071 osoba ili 65% su bile nezaposlene duže od 12 mjeseci tj. spadaju u kategoriju dugoročno nezaposlenih osoba (581 muškarac i 490 žena).

Također, 438 osoba ili 26% spadaju u kategoriju koje imaju više od 40 godina a ujedno su bile nezaposlene duže od 12 mjeseci.

Od 1.755 osoba koje su ostale u radnom odnosu dan nakon završetka ugovora 5% su osobe visoke stručne spreme, a 45% su srednje stručne spreme.

Održivost zaposlenja šest (6) mjeseci po isteku ugovora

Šest (6) mjeseci nakon okončanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja od ukupno 2.086 osoba zaposlenih po ovoj mjeri u radnom odnosu su ostale 1.445 osoba ili 69% (kod drugog poslodavca u radnom odnosu je bilo 229 osoba).

Od 1.445 osoba koje su ostale u radnom odnosu šest (6) mjeseci nakon završetka ugovora 54 % (778 osoba) su muškarci a 46 % (667 osoba) su žene.

Od toga 489 osoba ili 34% su stariji od 40 godina (272 muškaraca i 217 žena).

875 osoba ili 61% su bile nezaposlene duže od 12 mjeseci tj. spadaju u kategoriju dugoročno nezaposlenih osoba (475 muškaraca i 400 žena).

Također, 344 osobe ili 24% spadaju u kategoriju koje imaju više od 40 godina a ujedno su bile nezaposlene duže od 12 mjeseci.

Od 1.445 osoba koje su ostale u radnom odnosu šest (6) mjeseci nakon završetka ugovora 5% su osobe visoke stručne spreme, a 45% su srednje stručne spreme.

Održivost zaposlenja 12 mjeseci nakon okončanja ugovora

12 mjeseci nakon okončanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja od ukupno 2.086 osoba zaposlenih po ovoj mjeri u radnom odnosu je ostalo 1.373 osobe ili 66% (kod drugog poslodavca u radnom odnosu je bilo 358 osoba).

Od 1.373 osobe koje su ostale u radnom odnosu 12 mjeseci nakon završetka ugovora 54% (739 osoba) su muškarci a 46 % (634 osobe) su žene.

Od toga 477 osoba ili 35% su stariji od 40 godina (264 muškarca i 213 žena).

817 osoba ili 60% su bile nezaposlene duže od 12 mjeseci tj. spadaju u kategoriju dugoročno nezaposlenih osoba (433 muškaraca i 384 žena).

Također, 332 osobe ili 24% spadaju u kategoriju koje imaju više od 40 godina a ujedno su bile nezaposlene duže od 12 mjeseci.

Od 1.373 osoba koje su ostale u radnom odnosu 12 mjeseci nakon završetka ugovora 5% su osobe visoke stručne spreme, a 46% su srednje stručne spreme.

Table 9A: Broj zaposlenih kod poslodavac prije početka i nakon završetka realizacije mjere

Kanton	Broj zaposlenih kod poslodavaca prije početka realizacije mjere	Broj zaposlenih kod poslodavaca nakon završetka realizacije mjere
USK	1.716	1.863
PK	580	632
TK	4.010	4.019
ZDK	4.921	5.594
BPK	3.534	3.509
SBK	1.581	1.619
HNK	2.296	2.433
ZHK	249	295
KS	3.229	3.394
K10	701	846
Total	22.817	24.204

4.6. Uporedna analiza mjera Vaučer za posao 2016 i Vaučer za posao 2017

U sklopu ocjene efekata mjere Vaučer za posao 2017 urađena je i uporedna analiza sa istom mjerom iz prethodne godine.

Po mjeri Vaučer za posao 2017 ugovoreno je znatno više sredstava (4.792.171 KM) u odnosu na mjeru Vaučer za posao 2016 (1.303.907 KM), te je u skladu s tim i zaposleno više osoba po mjeri iz 2017. godine tj 2.086 osoba u odnosu na 514 osoba.

Subvencija po mjeri Vaučer za posao 2017 iznosila je 2.400 KM i manja je za 9% u odnosu na subvenciju mjere Vaučer za posao 2016 koja je iznosila 2.640 KM.

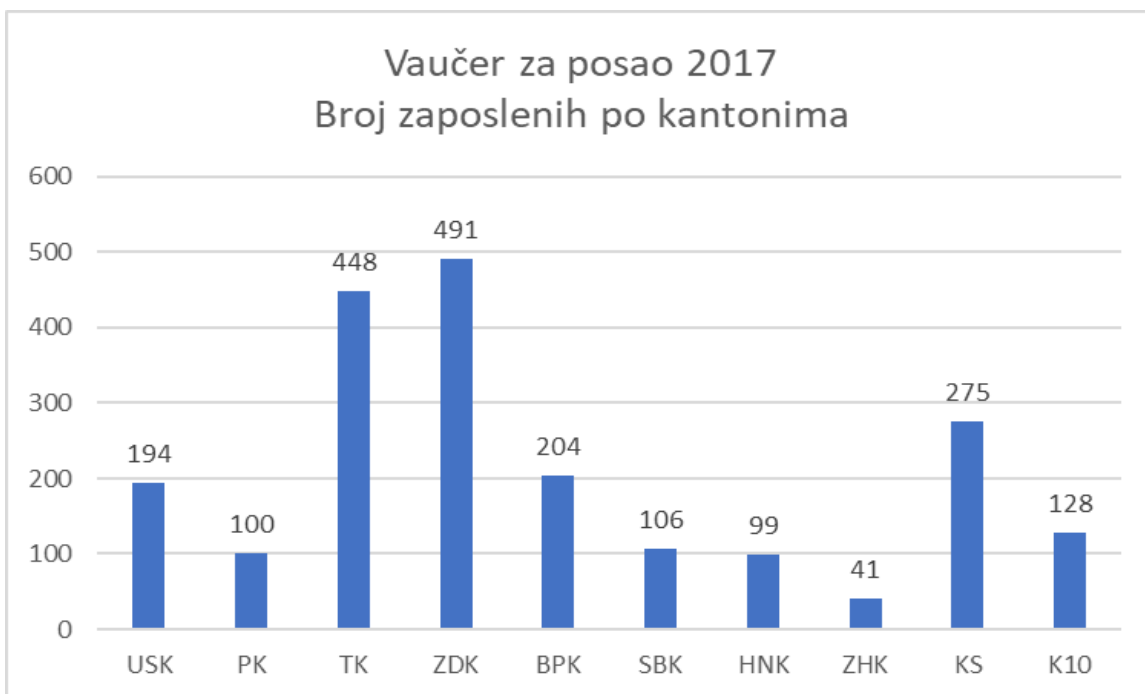
Također, procenat održivosti zaposlenja po mjeri Vaučer za posao 2017 je veći u odnosu na isti parametar po mjeri Vaučer za posao 2016. U periodu od 12 mjeseci nakon završetka realizacije ugovora o sufinansiranju zapošljavanja procent osoba koje su zadržale zaposlenje iznosio je čak 66% po mjeri Vaučer za posao 2017, a 51% po mjeri Vučer za posao 2016

S obzirom na smanjenje iznosa subvencije i povećanje procenta održivosti zaposlenja po mjeri Vaučer za posao 2017, cost per job (trošak po zapošljavanju) je značajno smanjen u odnosu na istu mjeru iz 2016. godine na mjerenju održivosti zaposlenja 12 mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja, i to za 15% (sa 3.780 KM na 3.216 KM).

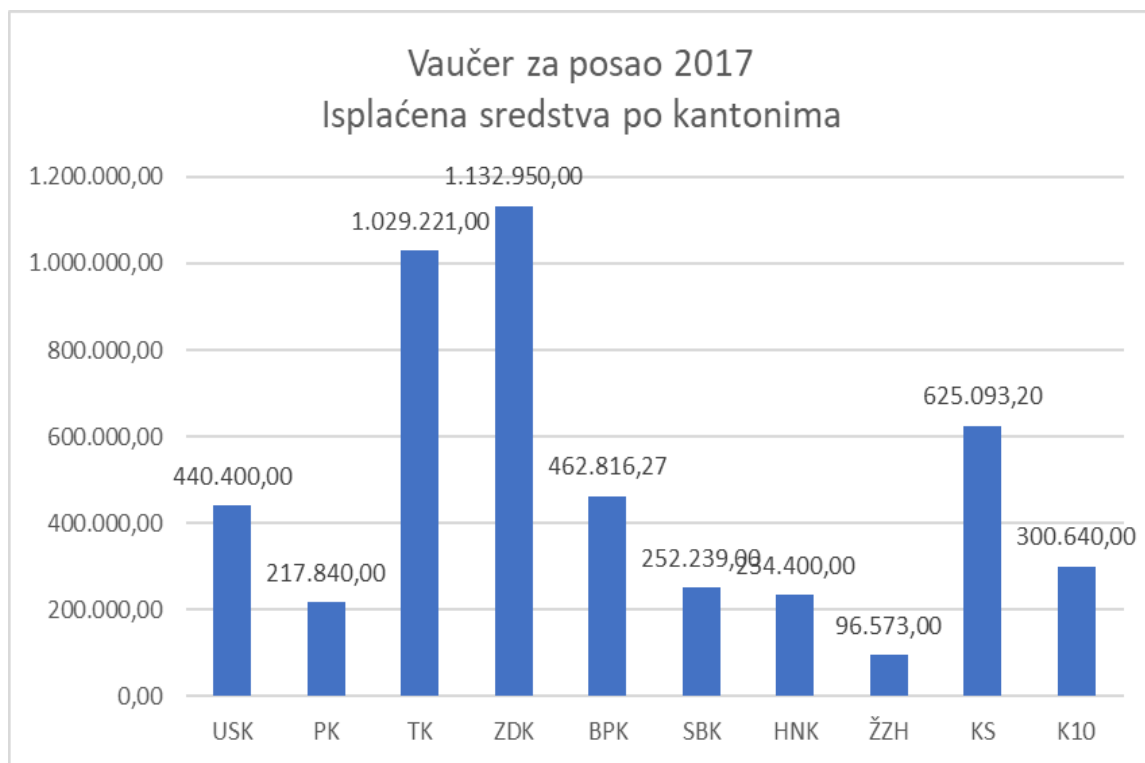
Međutim, po mjeri Vaučer za posao 2016 u odnosu na mjeru Vaučer za posao 2017 obuhvaćena je bila teža kategorija nezaposlenih osoba. Naime, mjerom Vaučer za posao 2016 su bile obuhvaćene osobe koje su u prosjeku bile nezaposlene 72 mjeseca i čija je prosječna dob bila 41 godinu, dok su po mjeri Vaučer za posao 2017 bile obuhvaćene osobe koje su bile nezaposlene 39 mjeseci i čija je prosječna dob bila 35 godina. Navedeno se može smatrati jednim od razloga što je po mjeri Vaučer za posao 2017 u odnosu na mjeru Vaučer za posao 2016 ostvarena bolja održivost zapošljavanja šest (6) i 12 mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja.

5. GRAFIČKI PRIKAZ PODATAKA I REZULTATA

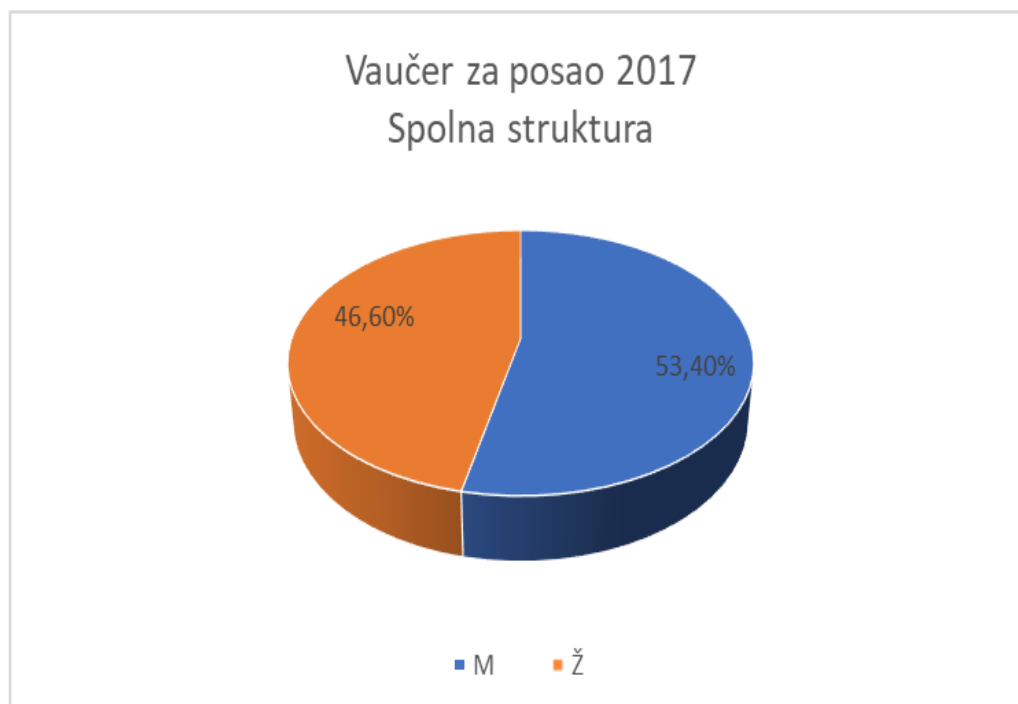
Grafikon 2: Broj zaposlenih po kantonima Vaučer za posao 2017

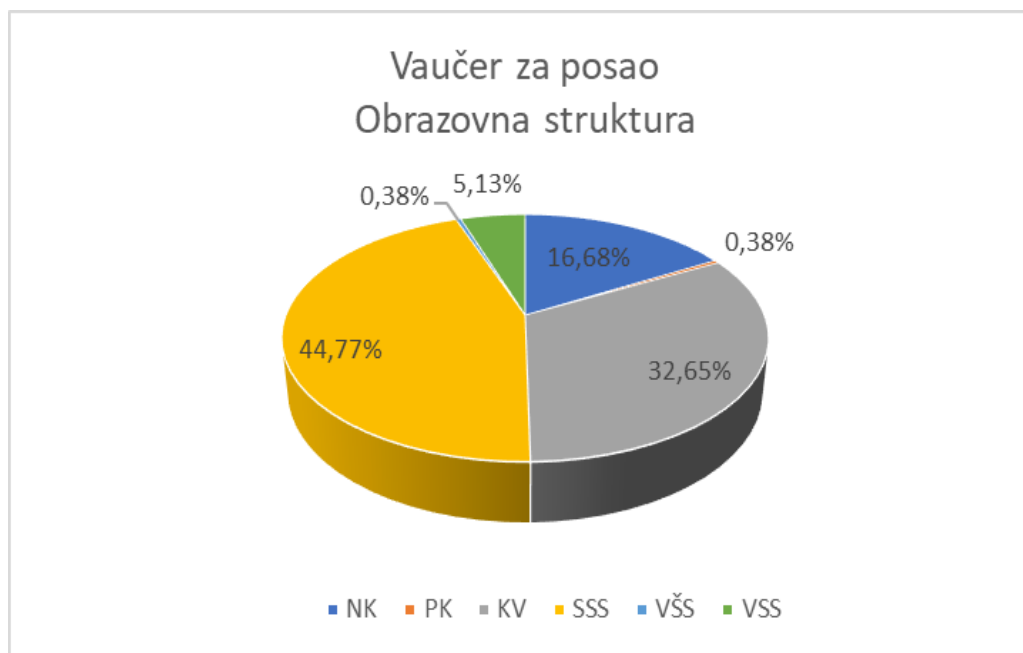
Grafikon 3: Iznos isplaćenih sredstava po kantonima Vaučer za posao 2017

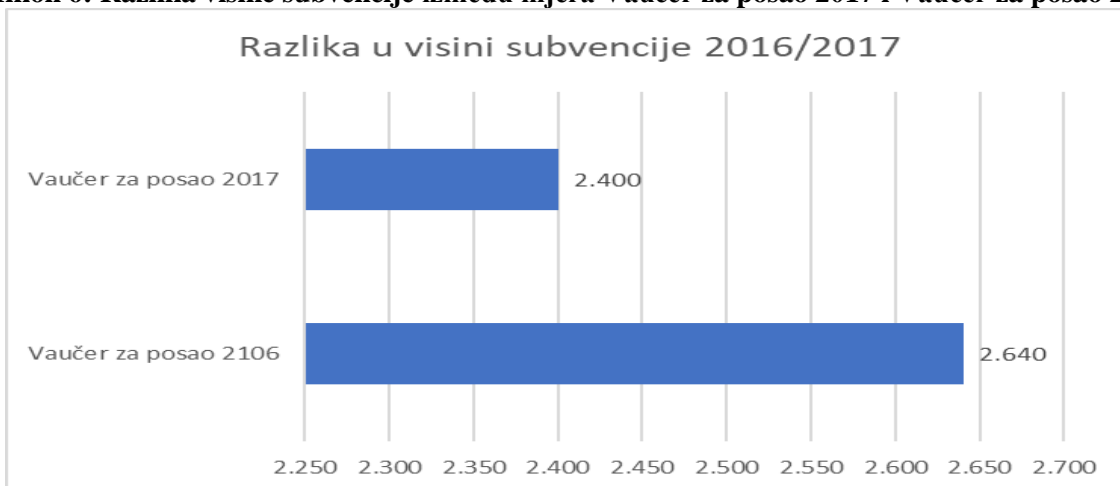
Grafikon 4: Spolna struktura zaposlenih po mjeri Vaučer za posao 2017

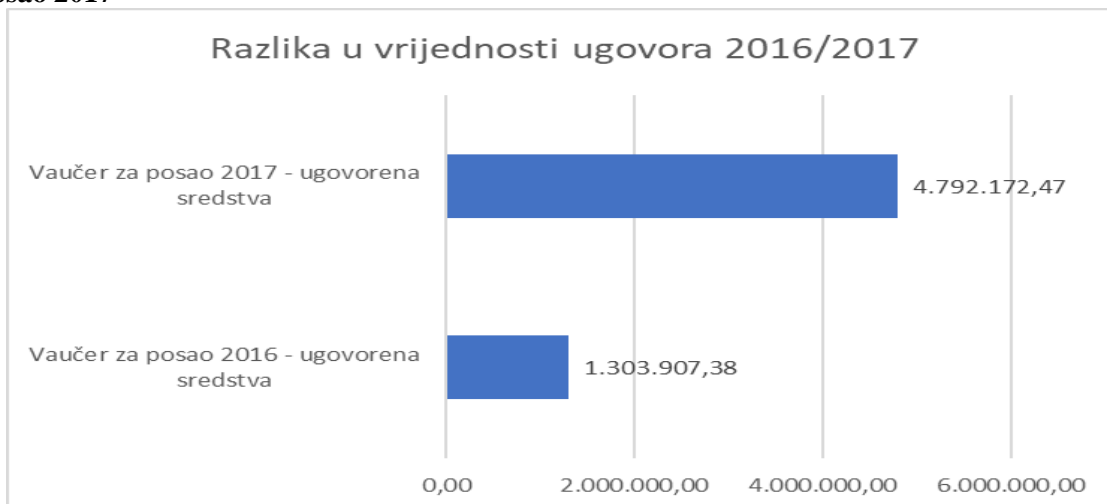
Grafikon 5: Kvalifikacijska – obrazovna struktura zaposlenih po mjeri Vaučer za posao 2017

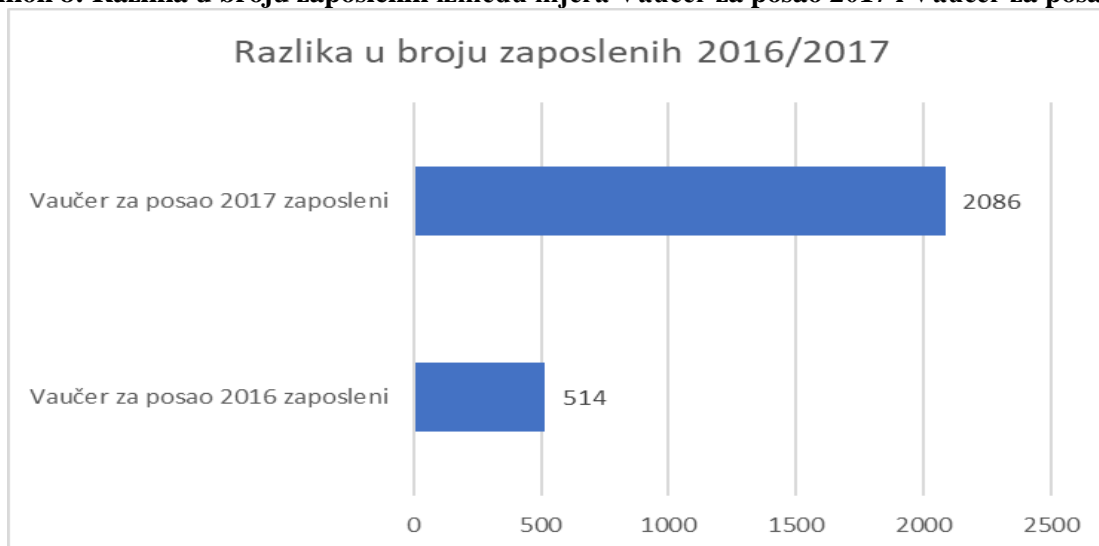
Grafikon 6: Razlika visine subvencije između mjera Vaučer za posao 2017 i Vaučer za posao 2017

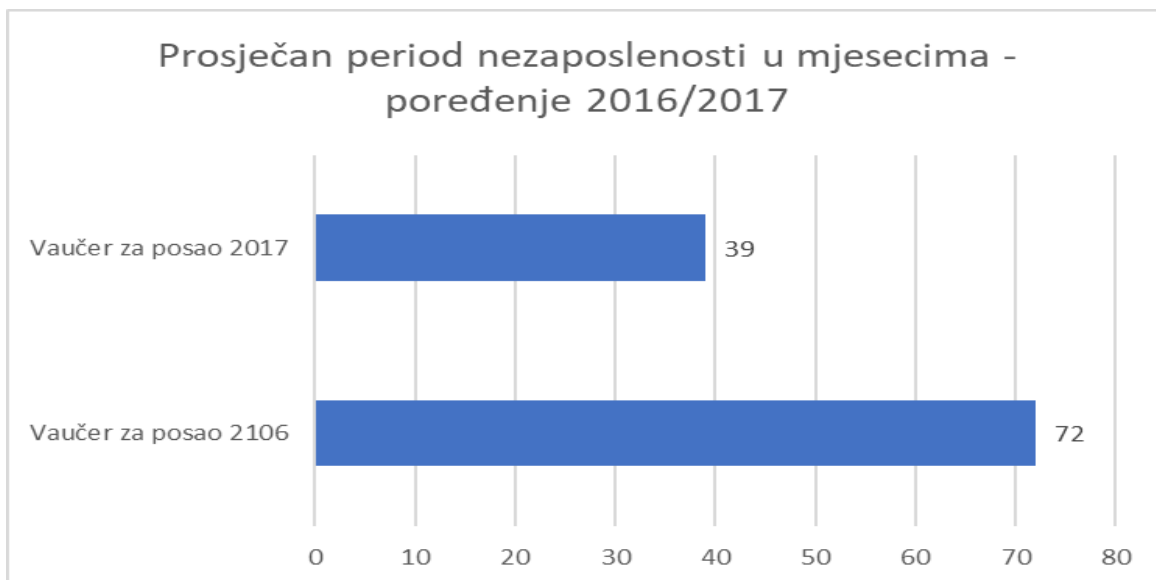
Grafikon 7: Razlika vrijednosti zaključenih ugovora između mjera Vaučer za posao 2017 i Vaučer za posao 2017

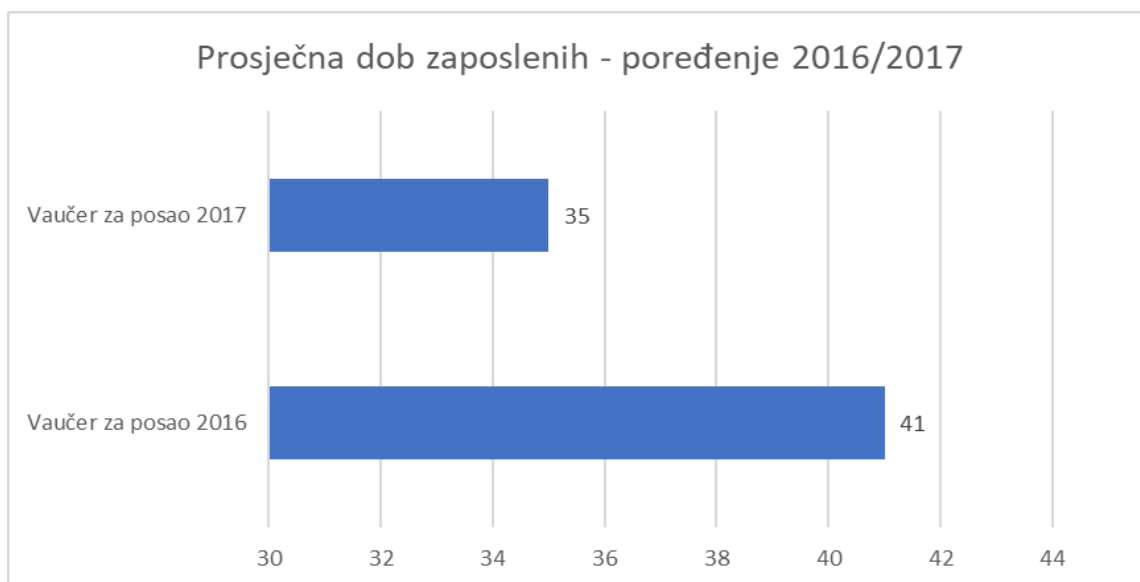
Grafikon 8: Razlika u broju zaposlenih između mjera Vaučer za posao 2017 i Vaučer za posao 2017

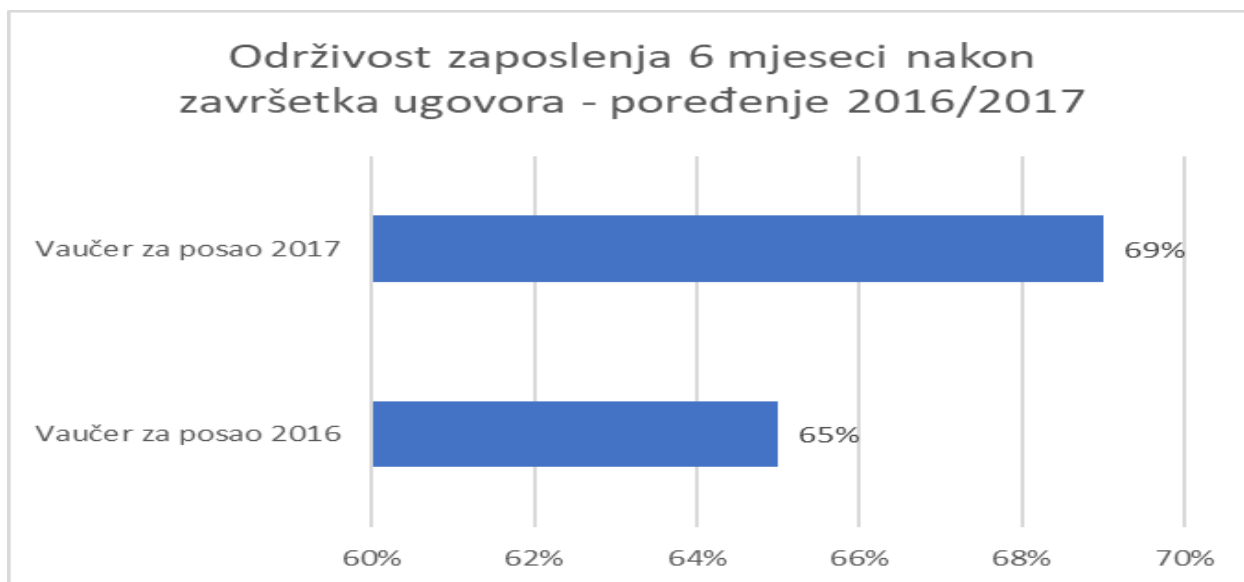
Grafikon 9: Razlika prosječnog perioda nezaposlenosti osoba zaposlenih po mjerama Vaučer za posao 2017 i Vaučer za posao 2017

Grafikon 10: Razlika prosječne dobi osoba zaposlenih po mjerama Vaučer za posao 2017 i Vaučer za posao 2017

Grafikon 11: Razlika procenta održivosti zaposlenja 6 mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja između mjera Vaučer za posao 2017 i Vaučer za posao 2017

Grafikon 11: Razlika procenta održivosti zaposlenja 12 mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja između mjera Vaučer za posao 2017 i Vaučer za posao 2017

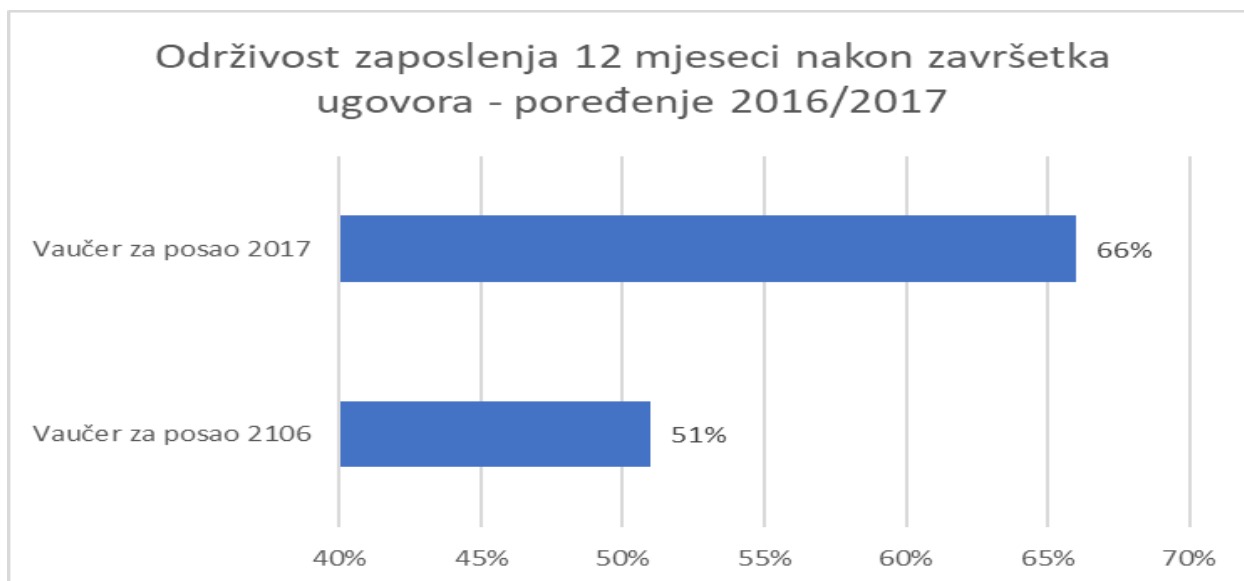

Tabela 10: Troškovi subvencioniranja i zapošljavanja (cost per job) – poređenje mjere Vaučer za posao 2016 i Vaučer za posao 2017

Vaučer za posao 2016						Vaučer za posao 2017					
Broj zaposlenih osoba	Ukupan iznos sredstava	Najniža mjesečna plaća (ukupan trošak)	Iznos subvencije po osobi	Prosječan trošak zaposlenja 6 mjeseci nakon završetka programa	Prosječan trošak zaposlenja 12 mjeseci nakon završetka programa	Broj zaposlenih osoba	Ukupan iznos sredstava	Najniža mjesečna plaća (ukupan trošak)	Iznos subvencije po osobi	Prosječan trošak zaposlenja 6 mjeseci nakon završetka programa	Prosječan trošak zaposlenja 12 mjeseci nakon završetka programa
514	1.303.907	650	2.640	3.425	3.780	2.086	4.792.171	650	2.400	3.144	3.216

Tabela 11: Karakteristike poslodavaca i zaposlenih osoba po mjeri Vaučer za posao 2017 po kantonima

KANTON	Broj ugovora	Vrsta poslodavca				Broj osoba	Spol		Stručna sprema						Prosječna dob zap. osobe	Prosječan period nezap. u mjesecima
		PP	JP	NVO	JU		M	Ž	NK	PK	KV	SSS	VŠS	VSS		
USK	104	97	5	3	2	194	130	64	46	4	89	49	2	4	35,51	45,92
PK	67	64	3	2	1	100	51	49	22		1	76	0	1	37,53	30,9
TK	183	177	3	5	1	448	230	218	84		202	143	0	19	36,32	48,96
ZDK	167	164	1	2	3	491	247	244	82	4	228	157	2	18	33,53	42,68
BPK	110	101	5	4	3	204	113	91	25		12	152	1	14	29,59	27,04
SBK	64	64	0	0	1	106	72	34	21		24	55	1	5	36,71	50,24
HNK	38	33	3	3	2	99	61	38	14		42	36	1	6	33,91	38,38
ZHK	30	29	0	1	1	41	15	26	7		1	28	0	5	39,78	31,17
KS	127	120	1	6	25	275	128	147	27		61	151	1	35	33,11	32,04
K10	63	62	2	2	0	128	67	61	19		22	87	0	0	36,6	37,51
UKUPNO	953	911	23	28	39	2.086	1.114	972	347	8	682	934	8	107	35	39
%		94,54%	1,57%	2,10%	1,78%		53,40%	46,60%	16,68%	0,38%	32,65%	44,77%	0,38%	5,13%		

Tabela 12: Indikatori održivosti zapošljavanja

Naziv mjere	Struktura zaposlenih po dobi, trajanju nezaposlenosti i spolu							Broj osoba koje su ostale zaposlene dan nakon isteka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja						
	Total	DNO	40+	DNO&40+	M	Ž	Total	Total	DNO	40+	DNO&40+	M	Ž	Total
Vaučer za posao 2017	2.086	1.301	724	541	1.114	972	100%	1.655	1.071	610	438	955	700	100%
(%)		62%	35%	26%	53%	47%	100%	79%	65%	37%	26%	58%	42%	100%
Naziv mjere	Struktura zaposlenih po dobi, trajanju nezaposlenosti i spolu							Broj osoba koje su ostale zaposlene 6 mjeseci nakon isteka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja						
	Total	DNO	40+	DNO&40+	M	Ž	Total	Total	DNO	40+	DNO&40+	M	Ž	Total
Vaučer za posao 2017	2.086	1.301	724	541	1.114	972	100%	1.445	875	489	344	778	667	100%
(%)		62%	35%	26%	53%	47%	100%	69%	61%	34%	24%	54%	46%	100%
Naziv mjere	Struktura zaposlenih po dobi, trajanju nezaposlenosti i spolu							Broj osoba koje su ostale zaposlene 12 mjeseci nakon isteka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja						
	Total	DNO	40+	DNO&40+	M	Ž	Total	Total	DNO	40+	DNO&40+	M	Ž	Total
Vaučer za posao 2017	2.086	1.301	724	541	1.114	972	100%	1.365	817	477	332	736	637	100%
(%)		62%	35%	26%	53%	47%	100%	66%	60%	35%	24%	54%	46%	100%

DNO (dugotrajno nezaposlena osoba)

40+ (osobe dobi od 40 godine i više)

Tabela 13: Karakteristike osoba koje su ostale zaposlene dan nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja – pregled po kantonima

KANTON	Broj ukupno zaposl. osoba	Broj zaposl. osoba dan nakon završetka ugovora	%	M	%	Ž	%	Zap. kod drugog poslod.	Dobi od 40 godina i više	%	M	Ž	Nezap. duže od 12 mj.	%	M	Ž	Dobi od 40 godina i više i nezap. duže od 12 mj.	%
USK	194	145	75%	102	70%	43	30%	6	51	35%	32	19	101	70%	67	34	39	27%
PK	100	82	82%	45	55%	37	45%	6	36	44%	21	15	41	50%	22	19	24	29%
TK	448	369	82%	195	53%	174	47%	39	156	42%	90	66	241	65%	128	113	117	32%
ZDK	491	429	87%	214	50%	215	50%	34	146	34%	86	60	267	62%	141	126	102	24%
BPK	204	164	80%	95	58%	69	42%	19	27	16%	15	12	81	49%	49	32	19	12%
SBK	106	100	94%	68	68%	32	32%	4	40	40%	28	12	70	70%	48	22	29	29%
HNK	99	95	96%	61	64%	34	36%	5	39	41%	24	15	71	75%	43	28	28	29%
ZHK	41	37	90%	15	41%	22	59%	5	19	51%	5	14	25	68%	9	16	13	35%
KS	275	128	47%	103	80%	25	20%	41	53	41%	15	38	112	88%	38	74	39	30%
K10	128	106	83%	57	54%	49	46%	11	43	41%	18	25	62	58%	36	26	28	26%
UKUPNO	2.086	1.655	79%	955	58%	700	42%	170	610	37%	334	276	1.071	65%	581	490	438	26%

Tabela 14: Karakteristike osoba koje su ostale zaposlene šest (6) mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja – pregled po kantonima

KANTON	Broj ukupno zaposl. osoba	Broj zaposl. osoba 6 mj. nakon završetka ugovora	%	M	%	Ž	%	Zap. kod drugog poslod.	Dobi od 40 godina i više	%	M	Ž	Nezap. duže od 12 mj.	%	M	Ž	Dobi od 40 godina i više i nezap. duže od 12 mj.	%
USK	194	120	62%	80	67%	40	33%	18	41	34%	24	17	84	70%	53	31	33	28%
PK	100	65	65%	39	60%	26	40%	12	25	38%	13	12	31	48%	20	11	14	22%
TK	448	305	68%	171	56%	134	44%	57	134	44%	80	54	196	64%	110	86	100	33%
ZDK	491	345	70%	170	49%	175	51%	41	116	34%	68	48	219	63%	117	102	83	24%
BPK	204	158	77%	83	53%	75	47%	27	23	15%	17	6	72	46%	36	36	13	8%
SBK	106	80	75%	53	66%	27	34%	5	32	40%	23	9	56	70%	37	19	24	30%
HNK	99	63	64%	40	63%	23	37%	6	24	38%	15	9	42	67%	25	17	13	21%
ZHK	41	26	63%	9	35%	17	65%	5	12	46%	3	9	17	65%	5	12	8	31%
KS	275	189	69%	87	46%	102	54%	42	43	23%	14	29	102	54%	42	60	31	16%
K10	128	94	73%	46	49%	48	51%	16	39	41%	15	24	56	60%	30	26	25	27%
UKUPNO	2.086	1.445	69%	778	54%	667	46%	229	489	34%	272	217	875	61%	475	400	344	24%

Tabela 15: Karakteristike osoba koje su ostale zaposlene 12 mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja – pregled po kantonima

KANTON	Broj ukupno zaposl. osoba	Broj zaposl. osoba 12 mj. nakon završetka ugovora	%	M	%	Ž	%	Zap. kod drugog poslod.	Dobi od 40 godina i više	%	M	Ž	Nezap. duže od 12 mj.	%	M	Ž	Dobi od 40 godina i više i nezap. duže od 12 mj.	%
USK	194	119	61%	84	71%	35	29%	41	43	36%	29	14	86	72%	57	29	36	30%
PK	100	61	61%	35	57%	26	43%	16	28	46%	14	14	30	49%	17	13	17	28%
TK	448	288	64%	156	54%	132	46%	82	127	44%	74	53	180	63%	98	82	89	31%
ZDK	491	313	64%	150	48%	163	52%	65	106	34%	62	44	190	61%	99	91	70	22%
BPK	204	148	73%	79	53%	69	47%	28	20	14%	15	5	61	41%	30	31	12	8%
SBK	106	75	71%	48	64%	27	36%	18	29	39%	18	11	51	68%	32	19	20	27%
HNK	99	70	71%	44	63%	26	37%	16	30	43%	19	11	50	71%	30	20	21	30%
ZHK	41	25	61%	9	36%	16	64%	5	13	52%	3	10	17	68%	6	11	9	36%
KS	275	181	66%	85	47%	96	53%	62	40	22%	13	27	94	52%	38	56	31	17%
K10	128	93	73%	46	49%	47	51%	25	41	44%	17	24	58	62%	26	32	27	29%
UKUPNO	2.086	1.373	66%	736	54%	637	46%	358	477	35%	264	213	817	60%	433	384	332	24%

6. OSNOVNA ZAPAŽANJA I EFEKTI MJERE VAUČER ZA POSAO 2017

Za realizaciju mjere Vaučer za posao 2017 u okviru Programa sufinansiranja zapošljavanja 2017 evidentirani su sljedeći pokazatelji:

- početna vrijednost ugovorenih sredstava je bila 5.009.200,00 KM
- iznos umanjena kroz aneksiranje ugovora je 219.428.06 KM
- ugovorena su sredstva u konačnom iznosu nakon aneksiranja u iznosu od 4.792.172,47 KM ili 96% od prvobitno ugovorenih sredstava
- isplaćena su sredstva u iznosu od 4.792.172,47 KM tj. 100% od konačno ugovorenog
- od ukupno 953 ugovora o sufinansiranju zapošljavanja, prema vrsti poslodavaca najviše se odnosi na privatna preduzeća - 911, zatim slijede 23 javna preduzeća, javnih ustanova je 39 i 28 NVO
- prema djelatnosti najviše je poslodavaca iz ostalih uslužnih djelatnosti (278), trgovine (162), hotelijerstva i ugostiteljstva (114) i prerađivačke industrije (103), te ostale djelatnosti
- zaposleno je 2.086 osoba, i to 1.114 muškaraca ili 54% i 972 žena ili 46%
- prema stručnoj spremi zaposleno je: 347 NKV; 8 PKV; 682 KV; 934 SSS; 8 VŠS i 107 VSS,
- dugotrajno nezaposlenih (nezaposlenih duže od 12 mjeseci) je 62%
- osoba dobi od 40 i više godina je 35%
- 26% osoba koje spadaju u obje navedene kategorije
- prosječna dob zaposlene osobe je 35 godina
- prosječan period nezaposlenosti je 39 mjeseci
- pretežna radna mjesta na koja su zaposlene sufinansirane osobe su: trgovac-prodavač, građevinski radnik (zidar, fasader, tesar i sl.), kuhar, konobar, šivač, krojač, vozač, pomoćni radnik za jednostavne poslove
- dan nakon okončanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja u radnom odnosu ostalo je 1.755 osoba ili 79%
- šest (6) mjeseci nakon okončanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja u radnom odnosu ostalo je 1.445 osoba ili 69%
- dvanaest (12) mjeseci nakon okončanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja u radnom odnosu ostalo je 1.373 osobe ili 66%
- udio žena u broj osoba koje su ostale zaposlene povećan je s početnih 42% koliko ih je bilo među onima koji su ostali u radnom odnosu dan nakon okončanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja na 46% koliko je bilo među osoba koje su ostale u radnom odnosu 12 mjeseci nakon okončanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja
- iznos subvencije je bio 2.400 KM što je za 9% niže u odnosu na istu mjeru iz 2016. godine čime je omogućen veći obuhvat nezaposlenih osoba za isti iznos sredstava (mjesečna subvencije je 400 KM što predstavlja oko 61% mjesečne bruto najniže plaće)

Dodatna zapažanja su sljedeća:

- pod pretpostavkom da su 1.373 osobe, koje su ostale da rade još 12 mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja, primale najnižu plaću, može se zaključiti da je za taj period na račun izvanbudžetskih fondova uplaćeno oko 4,4 miliona KM obaveznih doprinosa

- najviše su obuhvaćene osobe kojih je najviše među nezaposlenim osobama tj. osobe srednje stručne spreme III i IV stepena
- evidentan je visok procent sufinansiranih osoba koje su bile dugotrajno nezaposlene (čak 62%) i prosječan period nezaposlenosti – više od tri (3) godine (navedeni podatak predstavlja važan rezultat ove mjere, jer integracija dugotrajno nezaposlenih osoba na tržištu rada predstavlja težak izazov)
- evidentan je visok procenat održivosti zaposlenosti kod sufinansiranih osoba 12 mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja (čak 66%) što se može smatrati veoma dobrim rezultatom s obzirom na kategoriju nezaposlenih osoba koju je obuhvatala ova mjera
- cost per job (trošak po zapošljavanju) je smanjen u odnosu na istu mjeru iz 2016 godine na mjerenju održivosti zaposlenja 12 mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja i to za 15% (sa 3.780 KM na 3.216 KM), s obzirom na smanjenje iznosa subvencije i povećanje procenta održivosti zaposlenja u poređenju ovih mjera iz 2016 i 2017. godine
- po mjeri Vaučer za posao 2016 u odnosu na Vaučer za posao 2017 obuhvaćen je bila teža kategorija nezaposlenih osoba (u prosjeku starije dobi i duže vremena nezaposlene), te je vjerovatno i to razlog što je po mjeri Vaučer za posao 2017 u odnosu na mjeru Vaučer za posao 2016 ostvarena bolja održivost zapošljavanja šest (6) i 12 mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja
- u periodu realizacije Programa i svih pripadajućih mjera bilježi se nastavak trenda pada broja nezaposlenih osoba i rasta broja zaposlenih osoba u Federaciji BiH.

7. PREPORUKE

- Pored mladih nezaposlenih osoba, naročito onih koji nemaju radno iskustvo i tražene vještine, koji su posebno ugroženi na tržištu rada, a s obzirom na karakteristike nezaposlenih i njihov trenutni status, kao i postignute rezultate (visok procent održivosti zaposlenja) u okviru mjere Vaučer za posao 2017, potrebno je u narednom periodu nastaviti realizaciju mjera sufinansiranja zapošljavanja koje bi obuhvatale sljedeće kategorije nezaposlenih osoba:
 - dugotrajno nezaposlene (osobe bez zaposlenja 12 mjeseci i duže)
 - osobe dobi od 40 godina i više
 - osobe nižih ili bez kvalifikacija
 - žene
- Ovom evaluacijom potvrđena je i prethodna evaluacija mjere Prilika za sve 2014 kojom je također utvrđeno da se najbolji rezultati održivosti postižu kod osoba starijih od 40 godina i dugoročno nezaposlenih osoba (J.Posadas, M. Balavac).
- Provoditi monitoring i evaluaciju redovno.
- U narednom periodu u okviru evaluacije ove mjere, za određene kantone, u cilju dodatnog sagledavanja efikasnosti programa analizirat će se efekti sa aspekta poređenja postignutih rezultata sa statusom osoba iz kontrolne grupe.